

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.199/2010/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a dr. Bornemisza Lajos ügyvéd (címe) által képviselt **felperes neve, címe** felperesnek, a dr. Szentkirályi József ügyvéd ügyintézése mellett a 230. számú Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt MABISZ (címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 3.P.21.588/2009/11. számú ítélete ellen az alperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés, és a felperes részéről a Pf.3. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét megváltoztatja, s a felperes nem vagyoni kártérítés megfizetése iránti keresetét teljesen egészében elutasítja, valamint az alperes által fizetendő perköltség összegét 160 000 (százhatvanezer) Ft-ra, míg az alperes által az állam által előlegezett és a részére külön felhívásra megfizetendő költség összegét 16 133 (tizenhatezer-százharminchárom) Ft-ra leszállítja.

Kötelezi az ítéltábla a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 75 000 (hetvenötezer) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az akkor 15 éves felperes kerékpárral közlekedve 2005. augusztus hó 13. napján ismeretlen gépjárművezető által vezetett gépjárművel okozottan balesetet szenvedett. Őt a m.-i Területi Kórházban két héten át kezelték jobb oldali darabos combcsonttöréssel, bal oldali sípcsont- és szárkapocscsonttöréssel, amelynek során a combcsontot reteszelt velőűr-szeggel, a bal oldali lábszársérülést csavarral és velőűr-sínnel rögzítették. A felperest 2005. szeptember hó 6. napján ismét felvették a kórházba a bal lábszáron kialakult subcután gennyes bullák miatt, majd kéthetes kezelést követően újra otthonába bocsátották. A folyamatosan jelentkező problémák miatt a felperest a ny.-i J. A. Oktató

Kórházban vizsgálták, ahol 2006. tavaszán megállapították, hogy a bal comb hajlító oldala nyomásérzékeny, az izom folytonossága megszakadt, és az előző vizsgálatokhoz képest mérsékelt funkciózavar jelentkezett a bal oldali combizomzatban, az izomsérülés még nem gyógyult teljesen. 2006. augusztus hó 2. napján a rögzítő fémanyagot eltávolították, majd ezt követően megállapították, hogy a bal lábszár és bokatájék lágyrészei kiszélesedtek, a külboka területe szűrő fájdalmat jelez, ezért a felperes részére talpbetétet, később ortopéd cipőt írtak fel. A jobb comb külső oldalán a duzzanat és a nyomásérzékenység állandósult. 2007. februárjában megállapították, hogy a felperes ortopéd cipőt a krónikus lábszárduzzanata miatt nem tud viselni, a bal boka mozgása beszűkült, és traumás lúdtalp alakult ki mindkét lábon. Végtaghosszbeli különbség is kialakult, de a járáshoz nem szükséges segédeszköz.

A felperes részére folyamatosan indokolt különleges cipő viselése, állandó jelleggel gyógyszereket szed, és állapotának fenntartása érdekében úszáson kell részt vennie. A mindkét végtagon látható esztétikai elváltozások - hegesedések - hátráltatják a baráti és az iskolai kapcsolatok kialakításában, a szabadidő eltöltésének lehetőségei jelentősen megváltoztak, emiatt személyisége beszűkült, a baleset óta indulatos, agresszív, feledékeny. Kimutatható nála a fáradékonyság, a fokozott betegségtudat, valamint a félelmei; az állóképességének változása miatt szakmai tanulmányait is meg kellett változtatni, ezért az autószerelő szakma helyett finommechanikai műszerészképzésben vett részt. 2008. június hó 3. napján a felperes befejezte a szakközépiskolai tanulmányait, szakmunkás-bizonyítványt kapott, ám mivel elhelyezkedni nem tudott, a tanulmányait folytatja az érettségi megszerzése érdekében.

A felperes baleseti eredetű munkaképesség-csökkenésének a mértéke 40 %.

A balesetet követően megindult kárrendezési eljárásban az alperes a felperes részére jövedelem-pótló járadékot és költségpótló járadékot, valamint összesen 2 000 000 Ft összegű nem vagyoni kártérítést fizetett.

A felperes a keresetében nem vagyoni kártérítésként 15 000 000 Ft, valamint havi 24 000 Ft költségpótló és 40 000 Ft jövedelempótló járadék akként történő megfizetésére kérte kötelezni az alperest, hogy azt évente az előző évi inflációval növelten kerüljön megfizetésre.

Az alperes a peren kívüli teljesítésére figyelemmel a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a 3.P...../2008/23. szám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 334 320 Ft-ot, mint lejárt követelést és annak 2008. szeptember hó 17. napjától járó kamatát, valamint 2009. január hó 1. napjától kezdődően minden hónap 10. napjáig havi 34 800 Ft, 2009. július hó 1. napjától havi 35 000 Ft járadékot azzal, hogy a járadékot a mindenkori középfokú szakképesítést igénylő munkakörben foglalkoztatottak garantált bér-minimuma 40 %-ában kell a felperes részére megfizetni. Kötelezte az alperest ugyanezen teljesítési határidővel 3 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés és 250 000 Ft perköltség, valamint 69 750 Ft állam által előlegezett költség megfizetésére, ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította.

A Debreceni Ítéltábla a mindkét fél által előterjesztett fellebbezés folytán meghozott Pf.I...../2009/5. szám alatti végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat meghozatalára utasította, a felek másodfokú perkölségét személyenként 100 000 Ft-ban állapítva meg. Az érdemi felülbírálatnak a végzés indokolása szerint az elsőfokú bíróság által elkövetett eljárásjogi szabálysértés volt az akadálya, ugyanis a keresetben érvényesített és az alperes által önként fizetett költségpótló járadékra az ítélet indokolása nem tért ki, ahogy ezen kereseti kérelem vonatkozásában az elsőfokú bíróság elmulasztotta a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettségének a teljesítését is. A másodfokú bíróság továbbá rámutatott arra, hogy az ítélet rendelkező részének félreérthetetlenül kell meghatároznia a marasztalt fél kötelezettségét, amely tekintetben vitára okot adó kétségek nem maradhatnak, így abban nem lehetnek olyan adatok, amelyek felhasználásával a feleknek a teljesítendő pénzszolgáltatás meghatározása végett további számításokat kell végezni. A megismételt eljárásra az ítéltábla utasításba adta, hogy a költségpótló járadék vonatkozásában a felperesnek a kereseti kérelmét pontosítania kell, részére a megfelelő tájékoztatást meg kell adni, valamint a jövedelempótló járadékot a kifejtettek alapján kell megállapítani és az idő múlása miatt vizsgálni kell azt is, hogy a felperes a kárenyhítési kötelezettségének eleget téve megkísérelt-e elhelyezkedni.

Időközben az alperes további teljesítéseket eszközölt, így nem vagyoni kártérítésként a korábban megfizetett 2 000 000 Ft-on felül további 3 000 000 Ft-ot fizetett meg, ahogy változatlanul fizette a havi 24 000 Ft költségpótló járadékot.

A felperes a módosított keresetében az alperest az általa eddig önként fizetett havi 24 000 Ft járadék és 29 050 Ft jövedelempótló járadék további fizetésére, valamint a nem vagyoni kártérítési összeget felemelve - az alperes által teljesített összesen 5 000 000 Ft-on túl - a 2009. november hó 18. napján érkezett előkészítő irata szerint további 10 000 000 Ft, majd a 2010. január hó 13. napján megtartott tárgyaláson elhangzott nyilatkozata szerint további 3 000 000 Ft megfizetésére kérte kötelezni.

Az alperes a járadékra vonatkozó igény összecszerűségét nem vitatta, a nem vagyoni kártérítési igény vonatkozásában pedig a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a 11. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 2010. január hó 1. napjától kezdődően minden hónap 15. napjáig jövedelempótló járadék címén havi 29 714 Ft-ot, költségpótló járadék címén havi 24 000 Ft-ot, valamint 15 napon belül nem vagyoni kártérítés címén további 2 000 000 Ft-ot és 250 000 Ft perkölséget. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg az államnak 69 751 Ft állam által előlegezett költséget; ezt meghaladóan pedig a felperes keresetét elutasította. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes a P...../2008/23. sorszámú - a másodfokú bíróság által részjogerőre tekintet nélkül hatályon kívül helyezett - ítélet szerinti kártérítési kötelezettségének 2009. december hó 31. napjáig bezárólag eleget tett, így lejárt járadékfizetési kötelezettsége nincs.

Határozatának indokolása szerint, mivel a felperesnek a lejárt járadék megfizetésére irányuló követelése nem volt, mind a jövedelempótló, mind a költségpótló járadék vonatkozásában csak jövőre vonatkozó szolgáltatási kötelezettséget állapított meg az alperes terhére, ezek összegét a felek egyező előadása alapján határozva meg. Az elsőfokú bíróság szükségesnek tartotta annak kimondását, hogy az alperes a hatályon kívül helyezett ítélet szerinti fizetési kötelezettségét teljes egészében teljesítette 2009. december hó 31. napjáig bezáróan, így csak a jövőre vonatkozó fizetési kötelezettsége áll fenn. Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban nem vizsgálhatta, hogy a felperes kárenyhítési kötelezettségének eleget téve megkísérelt-e elhelyezkedni, mert éppen a kárenyhítési kötelezettsége alapján folytatja tanulmányait növelendő az elhelyezkedésének esélyeit, amit az alperes sem vitatott.

A felperes által követelt nem vagyoni kártérítési igény összegét az elsőfokú bíróság eltúlozottnak találta, annak ellenére is, hogy a felperes tekintetében a nem vagyoni kártérítésre okot adó elemek bekövetkeztek, és azok állandósultak. A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározásakor értékelte azt is, hogy a felperest olyan időszakban érte a személyiségi sérelem, amikor éppen a fiatal kora miatt lehetősége volt önállóan kilábalni ebből a pszichikai helyzetből, akár pszichológus segítségével, amihez hozzájárulhatott a családja, szűkebb környezete is. Emiatt a már teljesített összegben felül további 2 000 000 Ft, azaz összesen 7 000 000 Ft alkalmas a felperes személyiségi önképében bekövetkezett hátrányos elemeket legalább részben kompenzálni, pótolni.

A felperes kismértékű pernyertessége miatt az elsőfokú bíróság az alperest csak a pervesztességéhez igazodó mértékben kötelezte a felperes javára perköltség, valamint az állam által előlegezett költség megfizetésére, annak összegét a jövőre vonatkozó járadékfizetési kötelezettség és az ezúttal megállapított nem vagyoni kártérítési összeg, mint pertárgyérték alapján állapítva meg.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az ítélet részbeni megváltoztatásával a felperes nem vagyoni kártérítés iránti keresetének az elutasítását és a felperes költségeiben való marasztalását kérte. Fellebbezése indokaként arra hivatkozott, hogy az őt eredetileg 3 000 000 Ft nem vagyoni kártérítésben marasztaló - hatályon kívül helyezett - ítélethez képest az újabb döntés meghozataláig nem egészen egy év telt el, és a nem vagyoni kártérítés összegének felemelését semmilyen új tény vagy bizonyíték nem indokolta, ezzel összefüggésben a másodfokú bíróság végzése sem tartalmazott iránymutatást.

A felperes csatlakozó fellebbezésében a nem vagyoni kártérítésként megítélt összeg további 1 000 000 Ft-tal történő felemelését kérte, továbbá marasztalni kérte az alperest a nem vagyoni kártérítés kamataiban is, mert a felperes életkörülményei a baleset következtében oly mértékben megváltoztak, hogy a megítélt összeg ennek részbeni ellentételezésére is kevés, és az nem kompenzálja a sorozatos műtétek miatti szenvedéseket sem.

Az ítélet tábla a fellebbezést és a csatlakozó fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére

figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a járadék megfizetésére és az azzal összefüggésben tett megállapításra vonatkozó rendelkezéseit. Az ítélet tábla az alperes fellebbezését alaposnak, míg a felperes csatlakozó fellebbezését alaptalannak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállás megállapításához szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, és annak alapján a tényállást helytállóan állapította meg, ám a nem vagyoni kártérítési igény vonatkozásában az abból levont következtetéseivel az ítélet tábla nem értett egyet.

Azt helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes esetében személyhez fűződő jogsérelem történt, nevezetesen a felperesnek a Ptk. 76. §-ában nevesített egészséghez való joga sérült.

Az ítélezési gyakorlat szerint a nem vagyoni kárpótlás mértékének meghatározásánál a károsult személy körülményeit, életkorát, a társadalomban elfoglalt helyzetét, a káreseménynek a károsult személyével való összefüggéseit kell döntő súllyal értékelni. A nem vagyoni kárpótlás mértékének megállapításánál tehát a jogsértés súlyát és a következmények súlyosságát kell figyelembe venni, nem hagyható figyelmen kívül az összeg meghatározásánál a hasonló következményekkel járó, korabeli káreseményekkel kapcsolatos ítélezési gyakorlat és az annak megfelelő egységes megítélés követelménye sem. A nem vagyoni kártérítés egyik funkciója a kompenzáció, azaz a személyi sérelem, a hátrány hozzávetőleges kiegyensúlyozása pénzbeli szolgáltatás nyújtásával. A kompenzáció a tönkretett életlehetőségeket helyettesítő, kiegyensúlyozó, az elvesztett helyett más nemű előnyt nyújtó funkciót tölt be.

Az elsőfokú bíróság helyesen vette számba és értékelte a felperes esetében bekövetkezett kompenzálendő hátrányokat, azonban a meghatározott összegszerűséget az ítélet tábla eltúlozottnak találta. A felperes részére az egészséghez fűződő jog megsértése miatti nem vagyoni hátrány kompenzálásához az alperes részéről már korábban megfizetett 5 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés szükséges, de egyben elegendő is, s egyúttal megfelel a bírói gyakorlatnak.

Itt jegyzi meg az ítélet tábla, miként arra az alperes is helytállóan hivatkozott a fellebbezésében, hogy az őt 3 000 000 Ft nem vagyoni kártérítésben marasztaló, 2009. január hó 2. napján kelt 3.P...../2008/23. szám alatti ítélet meghozatala óta az újabb döntésig alig több mint egy év telt el, amely idő alatt, így a megismételt eljárásban sem merült fel olyan újabb körülmény vagy bizonyíték, ami a korábban meghozott döntés helyességét megkérdőjelezte volna. Az elsőfokú bíróság sem adta indokát annak, hogy az eredetileg megfelelő kompenzációnak tartott, és az alperes által teljesített kifizetéssel együtt 5 000 000 Ft összegű nem vagyoni kártérítéshez képest mi magyarázza annak további 2 000 000 Ft-tal történő felemelését. Az elsőfokú bíróság ugyanazokat a hátrányokat vette számba mind a 3.P...../2008/23. szám alatt meghozott, mind a jelenlegi ítéletében, ezért nincs indok a korábbi ítéletben írtaknak megfelelően már teljesített nem vagyoni kártérítés összegének felemelésére.

Ugyanezen okból nem találta alaposnak az ítéletábra a felperes csatlakozó fellebbezését, mivel az alperes által már teljesített nem vagyoni kártérítés elegendő a felperest ért nem vagyoni hátrány kompenzálására.

A 3.P.21.588/2009/5. számú jegyzőkönyvben rögzítettek miatt kiemeli az ítéletábra, hogy a részleges jogerő elenyészik az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésével, ha annak oka a Pp. 252. §-ának (2) bekezdésében írt eljárásjogi hiba volt.

A leírtak miatt az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a felperes nem vagyoni kártérítés megfizetése iránti keresetét teljesen elutasította, továbbá a megváltozott pernyertességi arányra tekintettel - egyúttal figyelemmel a Pp. 81. §-ának (2) bekezdésében írtakra is - az alperes perköltség fizetésére, valamint az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozó kötelezettségét arányosan leszállította; az állam által előlegezett összesen 69 800 Ft költségből az alperes annak az eredetileg előterjesztett keresethez képest fennálló 23,113 %-os pervesztességével arányos részét köteles megtéríteni.

A felperes mind a fellebbezés, mind a csatlakozó fellebbezés tekintetében pervesztes lett, ezért ő a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint köteles az alperes javára másodfokú perköltséget fizetni, amelynek általános forgalmi adóval növelt összegét az ítéletábra a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg azzal, hogy a teljesítési határidő a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapul.

A felperes személyes költségmentessége és az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt fellebbezési és csatlakozó fellebbezési eljárási illeték a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-ának (1) bekezdése alapján az állam terhén marad.

Debrecen, 2010. június hó 3. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Riczu András sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -